Yılbaşı Kutlamalarının Fıkhî Boyutu

Hristiyan âleminin bir uygulaması olan **Noel** kutlamalarının yılbaşı kutlamaları adı altında ülkemize adeta bir kültür transferi olarak girdiği malum. Bize ait olmayan bu kutlamaların zararı sadece israf, lehiv ve türlü haramların irtikâp edilmesi boyutuyla sınırlı kalmıyor elbette. Bir de bunların ötesinde doğrudan akideyle ve hatta küfre girip girmemeyle ilgili boyutu var işin.

Beşeri fiillerden tutun ibadetlerdeki fiiliyattan kılık kıyafete dek bütünüyle ehl-i küfre muhalefeti esas alan bir dinin mensuplarıyız.[1] Ne yazık ki günümüz müminleri olarak geldiğimiz nokta Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'nün asırlar önce buyurduğu gibi[2] karışı karışına ve arşını arşınına ehl-i küfrü takip etmek ve onlara özenmek oldu.

Müslümanlar yine şuursuzca eğlenecek, fütursuzca haramlar işleyecekler. Belki bu yılbaşı da diğerleri gibi Hz. Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in ifadesiyle[3] "mümin olarak akşamlayan birçok müslümanın kâfir olarak sabahlamasına" vesile olacak.

Cenab-ı hak ehl-i kitapla ilgili şöyle buyurur Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in şahsiyetinde bütün müminlere; "Muhakkak o kimseler ki dinlerini parça parça ettiler ve muhtelif fırkalara ayrıldılar. Sen hiçbir şey hususunda onlardan değilsin"[4] Ayette bahsedilen "hiçbir şey" ifadesinden hiçbir şey çıkmaz. Söylediği söz ve işlediği fiilden hayatın bütün boyutlarına kadar Müslüman ehl-i küfre muhalefet etmekle memurdur.[5] Bundan dolayı Allah (Celle Celâluhû) sırf Yahudilerin "**raînâ**" sözüne benzediği için Müslümanlara "raina" demeyi yasaklamış "**unzurnâ**" demeyi emretmiştir.[6]

Bütün bu emirlerin zımnında onlara benzemenin peşi sıra getireceği "onlardan olma" tehlikesini bertaraf etme hikmeti vardır. İbn Mesud (radıyallahu anh)'un "Elbise elbiseye benzemez ki nihayetinde kalpler kalplere benzer"[7] şeklindeki sözü de teşebbühteki psikolojik etkileşimi ima etmektedir.

Kâfirlerin kendilerine mahsus kutlamış oldukları bir takım bayramlar da vardır. Kaynaklarımızda bu bayramlara tarihteki ehl-i küfrün yılbaşı olarak kutladıkları **Nevruz**[8] veya sonbahar bayramı dedikleri **Mihrecan** bayramı misal verilir. Bu bayramlar için söylenilen sözler ve verilen hükümler bu gün itibarıyla kutlanan yılbaşıyla bire bir aynı olacaktır.

Allah Resulü (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) Medine'ye geldiğinde orada ikamet etmekte olan ensarın nevruz ve **mehrecan** isminde cahiliye bakiyesi olan iki bayramı kutlamakta olduğunu gördü. Ve bunun üzerine onlara "Kendilerinde eğlendiğiniz iki gününüz vardı. Artık Allah Teâlâ onları daha hayırlıları olan Ramazan ve kurban bayramıyla değiştirdi" buyurdu.[9] Bu rivayetten de anlaşıldığı üzere İslamiyet kendinden önceki cahiliye kalıntılarını temizlemiş ve bunların yerine tamamen ilâhî olan bir takım uygulamalar getirmiştir. Artık bu saatten sonra cahiliye adetlerinin peşine düşerek şer anlamında irtica yapmanın bir anlamı kalmamıştır.

Efendimiz aleyhissalatü vesselam şöyle buyurur bu noktada:

“Allah’a karşı insanların en kötüleri Harem(bölgesin)de haddi aşan, İslam(a girdikten sonra kâfirlere benzeyerek Müslümanlığın)da cahiliye yolunun peşine düşen ve haksız yere kanını akıtmak için bir kişinin kanını (dökmek) isteyenlerdir.”[10]

Hz. Ömer (Radıyallahu anh) şöyle buyurmuştur: “Toplanma günleri olan bayramları konusunda Allah’ın düşmanları olan Yahudi ve **Hristiyanlar**dan uzak durunuz. Zira Allah’ın gazabı onların üzerine inmektedir. Size isabet etmesinden korkarım.”[11]

Eban b. Ebî Ayyâş şöyle demiştir: **Talha b. Ubeydullah el-Huzâ’î’** ile karşılaştım ve ona “Ehl-i sünnet ve’l-cemaat kardeşlerinden bir topluluk Müslümanlardan kimsenin aleyhinde konuşmuyorlar, sadece bir gün şunun evinde bir gün bunun evinde toplanıyorlar, Nevruz ve Mihrecân günlerinde bir araya gelip (kutlama amacıyla) bu günleri oruçlu geçiriyorlar” dedim. “Bidatlerin en şiddetlilerinden bir bidattir bu, Vallahi onlar (bu tavırlarıyla) Nevruz ve Mehrecan’a kendilerinin gayrısındaki insanlardan daha çok tazim etmiş oluyorlar” dedi.[12]

Hazreti Peygamber (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)’in “Kim bir kavme benzerse o da onlardandır”[13], “Kim bir kavmin karartısını çoğaltırsa o da onlardandır”[14] şeklindeki hadisleri kâfirlere benzemenin yarın onların zümresinde haşr olmak, iman nimetinden soyutlanmak ve Allah indinde onların hükmünde olmak gibi tehlikeleri barındırdığını göstermektedir.

Abdullah b. Ömer (Radıyallâhu anh) şöyle buyurmuştur: Kim ehl-i küfrün beldelerinde bulunur, ölünceye dek aynı hal üzere kalıp onlara benzeyerek nevruz ve mihrecanlarını kutlarsa Kıyamet günü onlarla haşr olunur.”[15]

Ehl-i küfrün kutlamalarına katılmak bütün ehl-i ilmin ittifakıyla caiz değildir.[16]

Bu günlere mahsus oruç tutmak da caiz değildir.[17] **Fetavâ-i Kadıhân**’da denildiği üzere “Bir kişi daha öncesinde satın almadığı bir şeyi Nevruz günü satın alarak tıpkı kâfirlerin yaptığı gibi bu güne tazim etmeyi kastederse bu yaptığı iş küfür olur. Diğer günlerde yapmadığı bir işi bu günde yaparak kâfirlere benzememelidir.[18]

İmam Ebu Hafs el-Kebîr şöyle demiştir: Bir insan elli yıl ibadet etse sonra Nevruz günü gelse ve bu kişi Nevruz gününü kutlayıp tazim etmek amacıyla müşriklerden birine bir yumurta hediye etse bu kişi Allah’ı inkâr etmiş olur ve bütün amelleri iptal olur[19].

Eğer bu güne tazim etmek için değil de insanların adetine uyarak bir Müslümana bir şey hediye edecek olsa kâfir olmaz. Ancak bunu (asla) yapmaması gerekir. Çünkü bunda kafirlere benzemek vardır. Efendimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem) “Kim bir kavme benzerse o da onlardandır” buyurmuştur.[20]

“**Mecmau’n-nevâzil**”[21] isimli eserde şöyle denilmiştir: **Mecusi**ler nevruz günü toplansalar ve bir Müslümanda onlar için “Güzel bir adet oluşturmuşlar” dese kâfir olur. Çünkü bu sözü küfrün vazettiği bir şeyi güzel görme manasına

geldiği gibi İslam'ın oluşturduğu şeyleri de çirkin görme manasını taşır.[22]

Bütün bunlardan anlaşıldığı üzere kâfirler için sembol olan şeyleri uygulayan kişi kâfir olur. Müslüman birinin haç takması veya zünnar bağlaması gibi. Ancak eğer işlenilen şey onların dînî şiarı/sembolü değilse bu durumda kafirlere benzeme illetinden dolayı haram işlenmiş olur.

Bu günkü yılbaşı Hristiyan aleminin **Noel** bayramının –tarih farkıyla da olsa- Türkiye'ye aktarılmasından ibarettir. Bu açıdan bakıldığında onların dînî bir bayram olarak kutladıkları bu bayramı Yılbaşı adı altında Noel ismiyle mezc ederek kutlamak haramdır ve Müslümanı küfre götürebilir.

İmam Ahmed'in "**Kitabu'z-zühd**"ünde naklettiği şu rivayet konumuz açısından mühimdir: "Allah Teâlâ Benî İsrail'in Peygamberlerinden bir Peygamber'e şöyle vahyetmiştir:

'Kavmine söyle benim düşmanlarımın yeme içmeleri gibi yiyip içmesinler ve onların şekillerine bürünmesinler! Sonra, tıpkı onlar benim düşmanlarım olduğu gibi kavmin de benim düşmanım olurlar.'"[23]

---

[1] Bu konu hakkında yeterli malumat için Ahmed el-Gumârî'nin "el-İstinfâr li gazvi't-teşebbuhi bi'l-küffâr"ı incelenebilir. Daru'l-beşâiri'l-İslâmiyye, Beyrut-Lübnan, 2005, B.III

[2] Ahmed b. Hanbel, Müsned, No: 9818, Buhari, Enbiya, No: 3269, Bezzâr, Müsned, No: 8411

[3] Müslim, İman, No: 328, İbn Hibbân, No: 6704, Ebu Davud, Sünen, Fiten, No: 4261

[4] En'âm, 159

[5] İbn Kesir, Tefsiru'l-Kur'âni'-azim, Daru'l-hadîs, Kahire, 2003, I/187

[6] Bakara, 104

[7] İbn Ebî Şeybe, el-Musannef, 19/167, No: 35690

[8] Nevruz diğer tarifiyle İran ve orta asya Mecusilerinin en büyük bayramlarından biridir.

[9] Nesâi, Sünen, Salâtu'l-îdeyn, No: 1556, Ebu Davud, Sünen, Kitabu's-salât, No: 1134

[10] Buhari, Kitâbu'd-diyyât, No: 6488,Taberâni, el-Mu'cemu'l-kebîr, No: 10749, Beyhaki, es-Sünenu'l-kübrâ, No: 16325

[11] Beyhaki, Şu'abu'l-İman, No: 8940

[12] Muhammed b. Vaddâh el-Kurtubî, el-Bida’ ve’n-nehyu anha, Mektebetu İbn Teymiye, Kahire, 1416, I/42, No: 27

[13] Ahmed b. Hanbel, Müsned, No: 5114, Ebu Davud, Sünen, No: 4031, Taberânî, el-Mu’cemu’l-evsat, No: 8327, el-Mu’cemu’l-kebir, No: 14109, Müsnedu’ş-şâmiyyîn, No: 1862, Bezzâr, Müsned, No: 2966

[14] Ali el-Müttaki, Kenzu’l-ummâl, No: 24735 (Deylemi, İbn Mesud Radıyallahu anh’den)

[15] Beyhaki, es-Sünenu’l-kübrâ, No: 19335

[16] İbn Kayyimi’l-Cevziyye, Ahkâmu ehli’z-zimme, 1997, B.III, III/1245

[17] Alauddin el-Kâsânî, Bedaiyu’s-Sanâi’, Daru’l-kütübi’l-ilmiyye, Beyrut-Lübnan II/79

[18] Kâdıhân, Fahruddin Ebu’l-Mehâsin, Fetâvâyı Kâdıhan fî mezhebi’l-imami’l-a’zam Ebi Hanifeti’n-Nu’mân, Daru’l-kütübi’l-ilmiyye, Beyrut-Lübnan, 2009, B.I, III/519

[19] Kâdıhân, a.g.e., a.y.

[20] Zeylâi, Fahruddin Osman b. Ali, Tebyînu’l-hakâik, Daru’l-kütübi’l-ilmiyye, Beyrut-Lübnan, 2010, B.II, VII/468

[21] Elimizdeki nüshada bu eserin ismi “Mücmelu’n-nevâzil” olarak kaydedilmektedir.

[22] Ali el-Kâri, Minehu’r- Ravdi’l-ezher fî şerhi’l-fıkhi’l-ekber, Daru’l-beşâiri’l-İslâmiyye, Beyrut-Lübnan, 2009, B.II, s. 499

[23] Ahmed b. Hanbel, Kitabu’z-zühd, Daru’l-kütübi’l-ilmiyye, Beyrut-Lübnan, 1999, B.I, s. 85, No: 525